

ἀπ' τὸ πιδ πρόστυχο καὶ τὸ πιδ φτηνὸ οἰνόπνευμα τῆς Αὐστρίας καὶ Γερμανίας, γινόμενον ἀπὸ σάπιας πατάτας καὶ σάπιου καλαμπόκι, ἕνα δηλ. σωστὸ δηλητήριο, τὸ ἀνακατεύουν μὲ τὸ οἶνός τῆς σταφίδας καὶ φκιάζουν τὸ μιστέλιον δυνάμειν μὲ αὐτὸ τὸ σταφιδίον, καὶ τὰ πούλῃνε στὸν τόπον μας γιὰ κρασί μωσχάτο, Σαμωτικό ἢ Σαντορινιό. Καὶ ἀπατῶνται καὶ παίρνουν γιὰ κρασί τὸ μιστέλιον γερὸ καὶ ἄρωστοι, γιὰ τὸ βρῖσκουν φτηνὸ, γλυκὸ καὶ δυνατό. Τὸ παίρνουν γιὰ τὸν ἴδιον λόγον κ' οἱ φαρμακοποιοὶ καὶ φκιάνουν μὲ τέτοια δηλητήρια τὰ κρασιά τῆς κίνας καὶ τοῦ κολλὰ, ποῦ θὰ χρησιμεύουν γιὰ τοὺς δύστυχοις ἀρρώστους.

Καὶ ἐστὶ δὲν ξεδεύονται τὰ κρασιά μας, τὰ γλυκὰ μάλιστα.

Ἀλλὰ καὶ τὰ τσίπουρα ποῦ τάγοραζαν ἄλλοτε οἱ φαρμακαδόροι γιὰ νὰ βγάλουν ἀπ' αὐτὰ σούμα, σήμερον μένουν ἀπολύπητα, γιὰ τὴν παρακράτησιν καὶ ὁ κακοῦργος αὐτὸς νόμος τοὺς δίνουν φτηνότερα ὑλικά γιὰ οἰνόπνευμα.

Εἶναι πάλιν ἀλήθεια πὼς ἡ Πολιτεία ἔκαμε μερικοὺς γεωργικοὺς Σταθμούς, σχολεῖα δηλ. γιὰ τὴν πρακτικὴν τοῦ λαοῦ διδασκαλίαν στὴ γεωργικὴ βιομηχανία, ποῦ ἕνας κλάδος τῆς εἶναι καὶ τὸ κρασί. Ἀλλὰ φαίνεται πὼς οἱ κύριοι ποῦ διευθύνουν τοὺς σταθμούς, δὲ δίνουν μεγάλην ἀξίαν στὸν κλάδον αὐτὸν καὶ δὲν τὴν ἀδυναμία τοὺς τῆν ἔχουνε ρίξει σὲ ἄλλους τῆς γεωργίας κλάδους. Γιὰ τοῦτο σὲ συνέδριον πῶς γινε τελευταῖα ἀπ' αὐτοὺς στὴν Ἀθήνα, οὗτ' ἕνα στόμα δὲν ἀνοίξε νὰ πῇ μιὰ λέξη γιὰ τὸ κρασί τὴν προοίσιον.

Καὶ δὲ χρειάζονται νὰ δώσουν τὰ σχολεῖα αὐτὰ καὶ πολλὰ μαθήματα. Μὲ λίγα μαθήματα μπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ πρακτικὴ τοῦ λαοῦ διδασκαλία. Στὴ Γαλλία 10—15 μαθήματα τὰ βρῖσκουν ἀρκετὰ. Ὁ λαὸς λίγα πράγματα ἔχει ἀνάγκη νὰ μάθῃ. Σὰ μάθῃ ποῖ εἶναι ἡ μεγάλη ἀξία τῆς πλάστρας καὶ πὼς πρέπει νὰ τὴν κάμῃ. Σὰ μάθῃ πότε πρέπει νὰ τρυγῇ καὶ πὼς νὰ μεταχειριστῇ τὰ πρακτικὰ ἐργαλεῖα γιὰ νὰ ἰδῇ πόση ζάχαρ καὶ ξίνα ἔχει ὁ μούστος τοῦ (αὐτὰ εἶναι τὰ κυριώτερα συστατικά τιν) καὶ πὼς θὰ τὸν διορθώσῃ, σὰ λείπῃ ἡ περισσεύη κανέν' ἀπ' αὐτά. Καὶ σὰ μάθῃ πὼς πρέπει νὰ γίνῃ τὸ βράσιμο τοῦ μούστου, ἡ διόρθωσις καὶ ἡ συντήρησις τοῦ κρασιοῦ, θάχῃ μάθει ὅλα δὲα τοῦ χρειάζονται γιὰ νὰ κάμῃ καλὸ καὶ γερὸ κρασί.

Μὴ σὲς τρομάξῃ ἡ ἰδέα πὼς γιὰ τὴν καλὴν κατασκευὴν τοῦ κρασιοῦ, χρειάζεται χημεία. Τίς χημικὲς γνώσεις, ποῦ θέλῃμε γι' αὐτὴν, μποροῦμε νὰ τίς ἀποκτήσουμε μὲ πρακτικὰ ἐργαλεῖα. Δασκάλειν μόνον θέλομε γιὰ τὴν μεταχειρίσιν τοὺς, ποῦ εἶναι πολὺ εὐκαλεῖ. Ἡ χημεία χρειάζεται ὅχι τόσο γιὰ τὴν κατασκευὴν, ὅσο γιὰ τὸ ψεῦδος τοῦ κρασιοῦ καὶ γιὰ νὰ βρῖσκονεν ἂν ἕνα κρασί εἶναι γνήσιον ἢ νοθευμένο. Ἡ χημεία χρειάζεται γιὰ τὰ μεγάλα ἐργαστήρια, ποῦ παίρνουν μούστους ἀπὸ διαφορετικὰ τὸν κάθε χρόνον μέρη, ποῦ ἐργάζονται σὲ γινόμενα κρασιά κ' ἔχουν τὴν υποχρέωσιν νὰ παρουσιάξῃ τὸν ἴδιον πάντα τύπον κρασιοῦ. Κι' ἀπὸ χημεία ἔχουν ἀνάγκη «οἱ οἰνολόγοι μας» γιὰ νὰ μᾶς βροῦν νεώτεροι καὶ καλύτερους τρόπους κατασκευῆς τοῦ κρασιοῦ.

Οἱ κρασάδες ὅμως καὶ ἀμπελάδες (ἀπ' αὐτῶν τὰ χέρια περνᾷ τὸ περιόδοτο στὴν Ἑλλάδα κρασί) ποῦ δουλεύουν τὸν ἴδιον τὸν κάθε χρόνον μούστο, δὲν ἔχουν δυσκολίας γιὰ νὰ κάνουν καλὸ, γερὸ, ὑγιεινὸ καὶ τὸ ἴδιο πάντα κρασί. Αὐτοὶ ἀπὸ δασκάλειν μόνον ἔχουν ἀνάγκη καὶ σὰ διασκαλεφτοῦν θὰ τὸ πετύχουν. Ἐπειτα οἱ κρασάδες μας ξεδεύουν τόσα χρήματα γιὰ τὴν ἐργασία τιν, καὶ δὲν πε-

τύχῃ τὸ κρασί τοὺς, κερδίζουν τόσα πολλὰ μὲ τὸ λανανοπούλι, ποῦ μποροῦν νὰ ξεδεύουν ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ γιὰ νὰ παίρνουν καὶ τὴ γνώμην ἐνοῦ χημικοῦ. Εἶναι στὴν Ἀθήνα ταβερνάρηδες ποῦ βάζουν 100 καὶ 150 βουτιά κρασί τὸ χρόνο. ποῦ δὲν πετύχῃ, πλάνυν ἀπ' αὐτὸ καὶ 40 καὶ 50 χιλιάδες δραχμὲς. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς βαδίζοντας στὰ στραδὰ καταστράφηκαν. Λιγοστοὶ διδάχτηκαν καὶ βαδίζουν μὲ συνειδήσιν. Ἄλλοι διατηροῦν τὸ κρασί τοὺς μὲ γιαιοσόφειαν καὶ δηλητήρια, ὅπου ἔδωκαν τόσον κακὴ φήμην σὲ γευστικὸ καὶ ὁρσερὸ ρετινῶτο, ποῦ ὁ πολὺς κόσμος μὲ τὸ δικίον τοῦ φοβᾷται νὰ τὸ πῇ.

Γιὰ τὸν πρακτικὸν αὐτὸν κόσμον ἔγραψα τὸ βιβλίον αὐτό. Ὅσοι θέλουν νὰ λάβουν θεωρητικώτερη διδασκαλίαν ἔχουν κατὰλληλον στὴ γλῶσσά μας βιβλίον τὸ «Ἐγχειρίδιον οἰνοποιίας» τοῦ κ. Σ. Α. Στασινοπούλου.

Στὸ δικό μου βιβλίον ὁ μπακάλης, ὁ ταβερνάρης ὁ ἀμπελάς, ὁ χωρικός καὶ ὁ σοφὸς ἐπὶ τέλους, στὴ γλῶσσά ποῦ μιλοῦν ὅλοι στίτι τοὺς καὶ ὅλοι τιν τὴ νοιώθουν, θὰ μάθουν, ὅσο τὸ δυνατόν πρακτικώτερα, τὸν ἐπιστημονικώτερον τρόπο τῆς κατασκευῆς τοῦ κρασιοῦ, θὰ ἴδουν τίς νεώτερες καὶ τελειότερες μηχανὲς καὶ τὰ καλύτερα ἐργαλεῖα ποῦ χρειάζονται γι' αὐτὴ καὶ θὰ μάθουν τί προῖκαλας χρειάζονται γιὰ νὰ κρατιέται γερὸ τὸ κρασί. Κι' ἂν κατὰ περιστάσιν χαλάσῃ θὰ δαυκαλεφτοῦν πὼς θὰ μποροῦν νὰ τὸ γιαιορῶν, χωρὶς νὰ πῇ ἡ ὑγεία ἐκείνων ποῦ θὰ τὸ πῶν. Στὸ βιβλίον μου ἐπιμένω σ' ἐκεῖνα ποῦ μποροῦν καὶ οἱ πρακτικοὶ νὰ τὰ νοιώθουν. Καὶ τῶς κρυφὴ χαρὰ μου, ἂν οἱ γινώσκον ποῦ ἀπόλαυσαν ὠφελήσων, ἔστω καὶ λίγο, τοὺς πατριώτες μου.

Κ' ἔγραψα τὸ βιβλίον μου αὐτὸ στοῦ λαοῦ τῇ γλῶσσῃ, γιὰ τὴν πρῆπει κ' αὐτοὺς νὰ τὸ διαβάσῃ καὶ τέτοια γλῶσσα σήμερον μιλεῖ καὶ νοιώθει ὁ λαός.

Καὶ ἂν αὐτοὶ καταρθώσων οἱ σιφὸι δασκάλοι μας νὰ μάθουν τὸ λαὸ νὰ μιλῇ ὅπως μιλοῦσαν οἱ πατέρες μας. οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, τοὺς δίνω τὸ λόγον μου πὼς θὰ ξανοτυπώσω «τὸ Κρασί» μου καὶ στὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσῃ. Δὲν πιστεύω ὅμως νὰ τὸ καταρθώσων. Ἐμένα μ' ἐπαίδεψαν ἑπτὰ χρόνια στὰ σχολεῖα, μούδιναν τὸν πρῶτον βαθμὸν σ' ὅλες τίς τάξεις καὶ δὲν τὸν καταρθώσαν!

Κ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΤΗΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Στὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμά» καὶ στὰ κίσκες αὐτῆς Ὀμονοίας, καὶ τοῦ Ἱπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν πωλοῦνται τὰκόλουθα βιβλία, ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ ἕνα — κ' ἕνα φρ. χρ. γιὰ τὸ Ἐξωτερικό:

Τὸν ΨΥΧΑΡΗ: «Τὸνέρο τοῦ Γιαννίρη» καὶ τὸ «Ταξίδι μου». —Τὸν ΠΑΛΛΗ: «Ἡ Ἰλιάδα» τόμοι δύο (Α—Μ). —Τὸν ΦΩΤΙΑΔΗ: «Τὸ γλωσσικὸν ζήτημα καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννησις». —Τὸν ΦΙΛΗΝΤΑ: «Γραμματικὴ τῆς Ρωμῆικης γλώσσας» Ἀπὸ τοῦ θρύλου τῶν αἰώνων (ποίηματα).

Οἱ ἀγοραστὰς τῶν ἐπαρχιῶν πληρώνουν 30 λεπτὰ ταχυδρομικὰ γιὰ κάθε βιβλίον.

Οἱ ἀγοραστὰς τοῦ ἔξωτερικοῦ δὲν πληρώνουν ταχυδρομικά.

Μόνο ἔχοντας ἐλπίδα νὰ γλυτώσω: τὸ μάλωμα τοῦ Λιᾶ καὶ τῆς σπιτονοικοκυρᾶς, ποῦ βεβαίως μιὰ μέρα θὰ ἐρχόταν, κατὰ τὰ μυαλὰ ποῦ εἶχε!

Μιὰ μέρα μπῆκε ὁ Ἥλιος σ' τὴν κάμαρά μου συλλογισμένος, μ' ἕν' ἀγέρα σοβαρό, ποῦ ποτὲς ἄλλοτε δὲν τὸν εἶδε.

—Τί τρέχει Ἥλιε; κατὰ πικραμένος σήμερον.

—Ἄστα σήμερον τὰ χῶρατα, μούπε πετώντας κατὰ τὸ σκοῦφο τοῦ σήμερον θὰ μιλήσουμε γιὰ κατὰ σπουδαῖο! Ἄν μ' ἀκούσης, κακὸμοιρο, θὰ ἰδῇ παρὰ ποῦ θὰ γουρλώσουν τὰ μάτια σου καὶ θὰ μὲ συχωρᾷς!

—Γιὰ λέγε μου, τοῦ εἶπα περίεργος, μᾶς καὶ βρῆκες κανέναν μεταλλεῖο;

—Ἀληθινὰ μεταλλεῖο βρῆκα, φθάνει νὰ κάνωμε καλὰ τὴ δουλειά μας. Ἀκουσε με! Σκέφθηκα νὰ βγάλωμε μιὰ ἐφημερίδα.

Στὴ σοφὴ αὐτὴ σκέψιν τοῦ δὲν μπόρεσα νὰ κρατήσω τὰ γέλια, πᾶμα ποῦ τὸν ἔκανε ν' ἀνᾶψῃ καὶ νὰ κορώσῃ ἀπ' τὴ φούρκα του.

—Γελᾷς, μπρ: χᾶχα, γελᾷς; μούπε δίνοντας μιὰ γερὴ γροθιά σ' τὸ τραπέζι μου, ποῦκανε χαρτιὰ καὶ καλαμάρι καὶ πέννες νὰ χορεύουνε καρσιλαμά! Γελᾷς, μπρ: σχολαστικὲ; κριμα πούλεγα πὼς δούλευε λιγάκι τὸ μυαλό σου! Μπρὶ κακὸ εἶνε νὰ βγά-

Ο ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΟΣ

ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

ΓΡΑΜΜΑ Ε'.

Manchester, Μάρτης τοῦ 1904.

Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ἀνοιχτοῦ ἐμπορίου καταδικάζουν, ἐννοεῖται, καὶ τοὺς ἀνταποδοτικούς δασμούς.

Τὸ ἐμπόριο, λένε, δὲν εἶναι πόλεμος. Εἶναι ἀμοιβαῖο καλὸ καὶ δὲ χρειάζεται «ὄπλα». Τὸ ν' ἀγοράζῃς ἀπὸ τοὺς ξένους, ὠφελεῖ τὸ ἴδιο ὅπως καὶ νὰ τοὺς πουλῇς, καὶ τὸ κάτω κάτω δὲν κατορθώνεις τὸ δεύτερον δίχως τὸ πρῶτον. Ἡ Ἀγγλία εἶτανε ὡς τώρα εἰρηνικὴ ἀγορά γιὰ κάθε ἐμπόρευμα κάθε ἑθνους, κι' αὐτὴ τὴν ὠφελῆσε πολὺ. Ἄν ἀρχίσῃ δασμολογικὸς πόλεμος, θὰ γίνῃ στοιχεῖο ἐμπορικῆς ἔχτρας κι' ἀνησυχίας σ' ὅλον τὸν κόσμο. Μητε θὰ πιτύχῃ τὸ σκοπὸ τῆς, γιὰ τὴν οἱ ξένοι φοβοῦνται ἴσα ἴσα τὸ δικὸν τῆς συναγωνισμό, κι' ἂν αὐτὴ βάλῃ δασμούς, οἱ ἄλλοι θὰ μεγαλώσουν τοὺς δικούς τοὺς. Ἀντὶς περιορισμὸν δασμῶν καὶ πῶς ἀνοιχτὸ ἐμπόριο, θάχουμε βαρύτερους δασμούς καὶ μεγαλειότερα ἐμπόδια παντοῦ καὶ τὰ ἐμπορικὰ ἐμπόδια ζημιώνουν τὸν Ἀγγλο περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον.

Οἱ ἀνταποδοτικοὶ δασμοὶ κατανοῦν πάντα προστατευτικοί. Μπορεῖ ὁ σκοπὸς τοὺς νᾶναι ἄλλος, ἢ πεῖρα ὅμως δείχνει πὼς μιὰ καὶ βάλῃ δασμὸν δύσκολα τὸν βγάζεις καὶ σὰ γίνῃ μόνιμος κατανατᾶ προστατευτικός. Θὰ τελειώσουνε μάλιστα σὲ γενικὴ προστασία, γιὰ τὴν εὐκολα σου δείχνει κάθε βιομηχανία πὼς καὶ αὐτὴ ὑποφέρει ἀπὸ «ἀδικο συναγωνισμό», ἢ πὼς ζημιώνεται ἀπὸ τὴν προστασία κάποιος ἄλλος, κι' ἔτσι ἀναγκάζεται νὰ τίς προστατέψῃ ὅλες. Ἐπειτα, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρίσῃ τὸ Κράτος τί εἶναι σωστὰ ἀνταποδοτικὸς δασμὸς, ποῖα βιομηχανία χρειάζεται πῶς πρῶτην προστασία, πόσο ὑποφέρει ἄλλη θινὰ ἀπὸ ἀδικο συναγωνισμό, πόσο καὶ πὼς πρέπει νὰ προστατευτῇ, ἢ πόσο ὠφελιέται ὁ ξένος ἀντίπαλος. Ἀδύνατον κίόλας πολὺ συχνὰ νὰ βοηθήσῃς ἐντόπια πράγματα φορολογώντας ἄλλο τόσο τὴν ξενικὴ γιὰ τὴν ἴσα ἴσα τυχαίνει νὰ μὴν εἰσάγῃς τὴν ἴδια πράγματα ἀπὸ μέρη ποῦ φορολογοῦν τὴ δική σου. Γιὰ νὰ ἐφαρμόσῃς τότες τὸ σύστημα τοῦ ἀνταποδοτι-

—Βρὶ κάτσε σὺ νὰ μοῦ γράψῃς τὸ ὑλικό, αὐτὸ μόνον θέλω ἀπὸ σένα, καὶ μὴ σεκλητίξῃς με τὸ πὼς θὰ βγαίῃ! Αὐτὸ εἶναι δική μου δουλειά! Ἐγώ, ποῦ θὰ βᾶνω καὶ τὸνομά μου σ' τὴν ἐφημερίδα, θέλω νὰ δειξῶ σ' τὸ μοναστήρι πὼς δὲ χάνω δὴ πέρα τὸν καιρὸ μου ἄδικα, ὅπως κατὰ γρουσουζήδες τοὺς γράψαν, ἀλλὰ καὶ σ' τὸ σχολεῖο μου πᾶω κ' ἐφημερίδ' ἀκόμα ἔγινε δυνατόν νὰ γράφω! Μικρὸ τὸ θαρρεῖς; Ἄς πᾶνε καὶ τὰ πρῶτα φύλλα καὶ κάθε κατεργαρία θὰ πᾶῃ στὸν πάγκο του...

Ἐστὶ δὲ εἶχε δὲν εἶχε ὁ Ἥλιος μὲ καταφέρει νὰ τοῦ γίνω σύντροφος. Τὸ συμβόλαιον μεταξὺ μας ἔγινε προφορικόν. Ἐγὼ θὰ τοῦ εἰσάγῃς τὸ ὑλικό, πέρνοντας μπροστὰ εἰκασί, πέντε δραχμὲς συνταχτικά, κι' αὐτὸς θὰ φιγουράριζε σ' τὴν ἐφημερίδα γιὰ συντάχτης. Τὸ δικὸν μου τῶνομα... θὰ κρυβότανε στὰ ῥάσσα σου! Ἄμα ἔβγαίνε τὸ φύλλον θὰ μούδινε ἄλλες εἰκασί πέντε. Ἡ ἐφημερίδα θὰ λέγεταί «Ὀμν-ρος καὶ θὰ βγαίῃν κάθε Κυριακὴ, θὰ πουλιέται δὲ μιὰ πεντάρα τὸ φύλλον. Ἐνας ἄλλος συμμαθητὴς μας, μοναχογιὸς πλούσιου ἐμποροῦ, πούχε τὰ γράμματα, σὰν τὸν Ἥλιον, φορτωμένα στὸν πετεινόν, μπῆκε τρίτος σ' τὴν παρέα, γιὰ κεφαλαιοῦχος σύντροφος. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ πῆρα τὸν πρῶτον παρὰ, ποῦ μοῦ φάνηκε γλυκὸς σὰν μέλι, ριχνόμουν κάθε

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΙΑΝΤΑ

Τῇ βραδιά τῆς 13 τοῦ Μάρτη παίχτηκε στὸ Δημοτικὸ Θέατρο ἀπὸ τὴν «Ἑταιρίαν πρὸς διδασκαλίαν ἀρχαίων δραμάτων» ὁ Αἴαντας τοῦ Σοφοκλέους. Δὲν ἔχουμε κανένα λόγο νὰ κατηγορήσουμε προκαταβολικὰ τὸ ἔργο τοῦ κ. Μιατρίωτη, ποὺ θέλει νὰ φείνεται τῆς ἀρχαίας τραγωδίας προστάτης. Ἀγ. καὶ σεβαστὸς ὁ σκοπὸς τοῦ κ' ἡ πρόθεσίς του, σεβαστοὶ κ' κόποι τοῦ μὲ τὸ ἀπατέλεσμα τὸς ἔχει τέτιο, ποὺ νὰ μὴ γεννήσῃ μερικὲς σκέψεις ὁλότελα ἀντίθετες τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ.

Ἡ τραγωδία παίχτηκε ὅσο μπορούσε καλύτερα. Τὰ διάφορα πρόσωπα ἦσαν μελετημένα κ' ἔδειξαν ὅτι οἱ κόποι τοῦ καλοῦ τους δάσκαλου, τοῦ κ. Μάρκου Σιγλά, δὲν πῆγαν χαμένοι. Πρὸ πάντων ὁ κ. Πέτρος Λέων ποὺ ἔπαιξε τὸν Αἴαντα, παρουσιάστηκε ἀληθινὸς ἥρωας τραγωδίας καὶ μπόρεσε μὲ τὸ παράτημά του, τὴ φωνή του, τὴ φωτιά, ποὺ εἶχε μέσα του, νὰ μᾶς κάνει νὰ νοιώσουμε ὅτι εἶναι καλλιτέχνης σωτὴς καὶ καταλαβαίνει τί θὰ πεῖ σκηνῇ. Κι' ἀκόμη μὲ τὴν πονεμένη μορφή του μᾶς παρουσάζει παρὰ πολὺ ἀληθινὰ τὸ μελαγχολικὸ καὶ χτυπημένο μὲ τὴν κατὰ τῶν θεῶν τραγικὸ ἥρωα, δηλαδὴ εἶχε χωνέψει τὸ χαρακτῆρα τοῦ Αἴαντα. Τὰ ἴδια ἀπάνου-κάτου μπορεῖ νὰ πεῖ κανένας καὶ γιὰ τὸν κ. Ζήνωνα, ποὺ ἔπαιξε τὸ πρόσωπο τοῦ Δυσσεύς μὲ τέχνη καὶ δύναμη, ἔχει συνηθισμένη. Κι' ὁ ἀρχηγὸς τοῦ χοροῦ κ. Πάνος Καλογρίκος γεννημένος καλλιτέχνης γιὰ τὴν ἀρχαία τραγωδία, τόσο ποὺ νὰ φτάνει κανένας στὴ σκέψη, ὅτι ἡ ἀρχαία Διονυσιακὴ ψυχὴ σιγοφίλησε τὴ δική του. Σεχωριστῇ ἐντύπωση ἔκαμε κ' ἡ δεσποινίς Αἰσακίδου Ζάρα ποὺ ἔπαιξε τὴν Τέκμησσα. Εἶχε στιγμές, ποὺ μὲ τὴν ἀληθεῖα δὲ μπορούσε κανένας νὰ φανταστῇ, ὅτι γιὰ πρώτη φορὰ ἀνέβαινε στὴ σκηνή. Μαθήτρα τοῦ κ. Σιγλά κι' αὐτή.

Κι' αὐτὰ ἦσαν τὰ ὁμορφὰ μέρη τῆς παράστασης. Μὰ κατὰ δυστυχίαν τὰ χροικὰ τῆς τραγωδίας εἶχαν μελοποιηθῇ(1) ἀπὸ τὸν κ. Παχτίκο. Γιατί; ἀπολύτως γιὰ νὰ πεῖ ὁ κ. Μιστριώτης, ὅτι εἶναι προστάτης καὶ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς ἐθνικῆς μουσικῆς. Κι' ὅμως ὅσοι ἄκουσαν τίς διάφορες ρεσιτατίβες ἀπὸ τὴν Αἴντὰ καὶ τὸ Ριγκολέτο καὶ τὴν Καβαλερία Ρουσικάννα καὶ δὲν ξέρω ἀπὸ πῶς ἄλλο μελοδράμα, ποὺ τραγουδοῦσε ὁ Χορὸς ἀνακατωμένους μὲ μερικὰ τροπάρια Βζαντινῆς μουσικῆς εἰς ἤχρον πλάγιον Δ' καὶ ἄλλα κοντάκια, ὅσοι ἄκουσαν αὐτὸ τὸ ἀπὸ τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια, ὅσοι ἄκουσαν αὐτὸ τὸ μωσαϊκὸ, ἔβλεπαν ὅτι ἀκούει καὶ βλέπουν τραγωδία τοῦ Σοφοκλέους. Ἐπρεπε, βλέπετε, νάχει καὶ τὸ ἀστείον μέρος τῆς ἡ παράστασης νὰ φανεῖ κ' ἐδῶ ὁ Ρωμαϊκὸς χαρακτήρας, ποὺ μπορεῖ καὶ τὰ πῶς σοβαρὰ νὰ τὰ κάνει γελοῖα μὲ τὴ στενοκεφαλιά του ἢ μὲ τὴ μανία του νὰ δείχνει, ὅτι θέλει νὰ φυλάξῃ τοὺς προγονικοὺς θεσμούς. Μὰ ἔσβυσαν μετὰ στὸ θέατρο καὶ οἱ τελευταῖοι ἤχοι

κοὺ δασμοῦ ἀναγκάζονται νὰ φορολογήσῃς κάποιαν ἄλλη τους, κι ἔτσι προστατεύεις ἐντόπια βιομηχανία ποὺ ἴσως δὲν τὸ χρειάζεται πολὺ ἀφίνοντας ἀποστατέυτῃ τὴν πῶς ζημιωμένη ἀπὸ ξένο δασμό. Ἡ Ρωσσία λ. χ. κ' ἡ Ἀμερικὴ φορολογοῦν ὑπερβολικὰ τ' ἀγγλικά ὑφάσματα. Ἡ Ἀγγλία ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ φορολογήσῃ τὰ δικά τους γιατί τέτοιων εἰδῶν δὲν εἰσάγει ἐκείθε παρὰ τιποτένια ποσά, ἐνῶ εἰσάγει πλῆθος θρόφιμα καὶ πρώτες ὕλες. Γιὰ νὰ χτυπήσῃ λοιπὸν μὲ ἀνταποδοτικούς δασμοὺς αὐτὰ τὰ δυὸ Ἑθνη, τὰ πῶς προστατευτικὰ τοῦ κόσμου, πρέπει νὰ φορολογήσῃ τὴ θροφή τους.

Πῶς οἱ ξένοι πλημμυροῦν τὴν Ἀγγλίαν μὲ φτηνὲς πραγματίαιες, ἢ, ὅπως λέει ὁ κόσμος περιπαιχτικὰ, πῶς «ἀδειάζουν» ἐκεῖ ὅλες τους τίς φτηνοδουλιές, εἶναι ὑπερβολή. Ἰσως κάτι λίγες εἰσάχουνται σὲ ὑπερβολικὲς τιμές, καὶ τὸ νὰ φορολογήσῃς τέτοια εἶδη δὲ θὰ πῇ ἄλλο παρὰ καθαρὰ προστασία τοῦ ἀγγλοῦ βιομήχανου. Θὰ καταντήσῃ νὰ βάζῃς ἀνταποδοτικούς δασμοὺς στὰ φτηνότερα καὶ καλλίτερα εἶδη—γιατί ἂν δὲν εἴτανε τέτοια, ὁ κόσμος δὲ θὰ τᾶφερνε ἀπ' ὅζω—καὶ θὰ ζημιώσῃς, ὅχι μονάχα τὸν ἐντόπιον ἐξοδευτὴ, παρὰ πολὺ συχνὰ καὶ τὸν ἴδιον τὸν ἐντόπιον βιομήχανον, γιατί πολλὰ ξένα εἶδη, ὄντας μισοτελειωμένους πραγματίαιες ποὺ ἔπειτα ζετλειώνονται μετὰ στὸν τύπο, καταντῶν ἡ πρώτη ὕλη ἀγγλικῆς βιομηχανίας. Ἀγοράζοντας τα φτηνὰ, ἡ Ἀγγλία βιομήχανος κατὰσκευάζει φτηνὰ, πουλεῖ φτηνὰ καὶ συναγωνίζεται καλλίτερα τοὺς ξένους. Ἄν ἡ Ἀγγλικὴ ἐμποδίσῃ τὴν εἰσαγωγὴ τους, ὅχι πᾶν ἄλλου, καὶ τότες τὴν ὠφέλεια φτηνοῦ ὕλικου θὰ τὴν ἔχῃ ὁ ξένος ἀντίπαλος. Τὸ ν' ἀγοράζουμε, λένε, φτηνὰ, δὲ βλάπτει ἐμᾶς, παρὰ βλάπτει ἐκείνους ποὺ μᾶς πουλοῦν. Πῶς οἱ ξένοι δασμοὶ εἶναι κάποτες ὑπερβολικὰ ἄδικοι καὶ φανερά ἐχτρικοί, αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια. Πρὶν ὅμως βάλῃ τὸ Κράτος ἀνταποδοτικὸ δασμό πρέπει τουλάχιστον ν' ἀποδείχῃ πῶς αὐτὸ εἶναι τὸ μοναχὸ καὶ βέβαιον μέσο γιὰ νὰ κατορθώσῃ τὴν κατάργηση τῶν ξενικῶν καὶ πῶς δὲ θὰ ζημιώσῃ τὴν ἴδια τὴν Ἀγγλίαν περισσότερο παρὰ τοὺς ξένους. Ἐπειτα πρέπει καὶ νὰ ψηφίζεται κάθε φορὰ ἐπιτηδες νόμος. Τὸ νὰ δοθῇ στὸ Κράτος καινούρια ἐξουσία νὰ βάλῃ ἀνταποδοτικὸ δασμό, ὅταν τὸ νομίση ἀναγκαῖον, εἶναι ἀντισυνταγματικὸ καὶ πικίντυνον.

Ἄν οἱ ξένοι φορολογοῦν ἀγγλικὴν ἀποικία γιατί ἔδωκε δασμολογικὸ προνόμιον στὴν Ἀγγλίαν, αὐτὸς λένε, δὲν εἶναι λόγος γιὰ ν' ἀρχίσῃ ἡ Ἀγγλία δασμολογικὸ πόλεμον μαζί τους. Ἀφοῦ ἔδωκε στίς

ἀποικίας τῆς αὐτονομία, μὲ τὸ δικαίωμα τοὺς οἱ ξένοι τίς μεταχειρίζονται ὅπως κάθε ἀνεξάρτητη πολιτεία ποὺ δὲ δίνει τὰ ἴδια ἐμπορικὰ προνόμια σὲ ὅλους. Ἐπειτα, περισσότερο ζημιώνονται οἱ ξένοι φορολογώντας τ' ἀποικιακὰ εἶδη, ποὺ τὰ περισσότερα εἶναι θρόφιμα, παρ' ὅτι ζημιώνονται οἱ ἀγγλικὲς ἀποικίες φορολογώντας τὰ ξένα βιομηχανήματα ποὺ συναγωνίζονται μὲ τὰ δικά τους.

M.

ΣΤΟΝ ΠΟΛΥΚΛΑΜΕΝΟ

ΠΛΑΤΩΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Τὸ τρυφερό σου τὸ κορμὶ ποῦ τὸ θερμαίνει
Τοῦ ἡλίου ἡ ἀχτίδα.

Τὸ τρυφερό σου τὸ κορμὶ ποῦ τὸ δροσίζει
Ἡ δροσιὰ τῆς ἀβγῆς.

Ποῦ ἡ ζωὴ τοῦδινε τὰ ρόδα στὸ στόμα
Καὶ τὸ μορφο χαμογέλιο.

Ποῦ ἡ ζωὴ τοῦδινε τὴν κίνηση τὴν δλόζω
Καὶ τὴ χαρὰ τὴν δλόθεομη.

Τὸ τρυφερό σου τὸ κορμὶ ἀκίνητο τώρα
Τοῦ ἡλίου ἡ ἀχτίδα δὲν τὸ θερμαίνει

Τὸ τρυφερό σου τὸ κορμὶ πῶς δὲν τὸ δροσίζει
Ἡ δροσιὰ τῆς ἀβγῆς.

Ἡ ζωὴ δὲν τοῦ χαρίζει πῶς στὸ στόμα
Τὸ μορφο χαμογέλιο.

Ἡ ζωὴ δὲν τοῦ δίνει πῶς τὴν κίνηση τὴν δλόζω
Καὶ τὴ χαρὰ τὴν δλόθεομη.

Γαλήνη βασιλεύει στὸ λουλουδιόμορον πρόσωπον
Γαλήνη, γαλήνη.

Καὶ μὲ καταπονὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς

Τὸ μεγαλεῖο τῆς τὸ ὑπεράνηλο

Καὶ φέρνει τὴν ψυχὴ μου σὲ κατάνυξη
Σὲ μουσικὴ κατάνυξη.

Ὡ σκέψη ποῦ μὲ οδηγáεις στὸν ἀγνώριστον κόσμο
Τὸν δνειρεμένο κόσμο.

Μοῦ θυμίζει κ' ἐμένα πῶς εἶμαι μὲ ψιλὴ πνοή
Λιανοτρεμούλη.

Ποῦ ἡ δύναμη τῆς ἀφομοίωσης τὴν καλεῖ
Ὡ τὴν καλεῖ.

Ὡ αἰώνια ἀπόσπαση, ὦ αἰώνια ἔνωση
Τῆς πολυχρωμῆς οὐσίας!

Πόλη

ΑΘΩΣ ΜΟΛΥΒΙΩΤΗΣ

βράδυ σ' τὰ γεμάτα νὰ τοῦ ἐτοιμάσω τὸ πρῶτο φύλλον. Μετὰφρασα ἕνα παιδικίστικο διηγηματάκι ἀπὸ νὰ γαλλικὸ περιοδικό, ποὺ κατ' ὀνόμαζον νὰ ἔχω, ἔγραψα ἕνα παρὰμύθι, ὅπως τὸ ξέρω, ἐξήγησα δεξιά κι' ἀριστερά, ἀπὸ πλὴν περὶδικὰ, τὴν Εὐτέρπη, τὴ Χρυσάδα, αἰνίγματα καὶ γρίφους, κι' ὅστερα κόλλησα σ' τὸ τέλος καὶ τὸ βαρὺ πυροβολικὸ τοῦ Ἡλία, τίς δύσκολες λύσεις μερικῶν προβλημάτων τῆς Γεωμετρίας καὶ τῆς Ἀλγεβρας, ἀπ' τὰ μέρη ποὺ κάναμε μάθημα σ' τὴν δευτέρη τοῦ γυμνασίου. Μὲ φοβερὸ καρδιοχτύπι περιμέναμε τὴν Κυριακὴ τοῦ πρῶτου φύλλου.

Ἀπὸ βραδὺς ὁ Ἡλίας μὲ τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν κεφαλαιοῦχο σύντροφο, ριζώθηκαν στὸ τυπογραφεῖο, μὲ τὰ μάτια τοὺς τέσσαρα, μὲ μᾶς βάλῃ καμμιὰ τρικλοποδιὰ ὁ τυπογράφος! Ἐγὼ περίμενα σ' τὸ σπῆτι μου, μὲ σοφρότητα ἀκκνηματικό, τίς δοκιμὲς τοῦ τυπογραφείου. Τέλος πρῶτ' ὅπως ἔφταμ ἐν τῇ φωνῇ καὶ βγήκε στὸ φῶς ἕνα ἐφταμηνίτικο φοιματάκι: Ἡ ἐφημερίδα ὁ Ὀμηρος, φερδὺς πλατὺς μὲ πολλὰ μπιχλιπίδια γραμμένους, μὲ τοῦ μεγάλου Ὀμήρου τὴν εἰκόνα 'πανωκέφαλα. Ἀπὸ κάτω μὲ μεγάλα φαντεχτερά γράμματα φηγοῦράζαν τὰ ὀνόματα τοῦ Ἡλία Διαδολάκου, δοκίμου ἱερομονάχου, ἀρχισυντάκτου, καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους Κουνενέ, ἰδιοκτῆτος.

Ἐγὼ, ἂν καὶ εἶχα ἕνα κρυφὸ παράπονον πῶς κανεὶς δὲν μ' ἔπερνε χαμπάρι, πέταξα ἀπ' τὴν χαρὰ μου σὰν ἄκουσα τίς μάγκες νὰ διαλαλοῦν σ' τοὺς δρόμους, μὲ τίς ἄλλαις ἐφημερίδες, καὶ τὸν «Ὀμηρό μου», τὸ καμμάκι αὐτὸ τῆς σοφίας μου! Οἱ σύντροφοι μὲ συγχρόνως ἀπ' τὴν καρδιά τους γιὰ τὴν ἐπιτυχία, βεβαιώνοντας πῶς τὰ γραφόμενά μου κάναν στὸν κόσμο μεγάλη ἐντύπωση καὶ πῶς ἡ δουλειά μας θὰ πάῃ πρῶτα! Τὴν πούληση τὴν ἀφήκα ἐστὶν τυπογράφος ὅπως κι' ἄλλες ἐφημερίδες ποῦ τύπωνε κάνανε. Σὰν πέρασαν τρεῖς τέσσαρες μέρες ὁ συντάκτης μὲ τὸν ἰδιοκτήτη πῆγαν στὸ τυπογραφεῖο μὲ καμὰρι νὰ μαζέψουν τὰ καζάντια· ὁ τυπογράφος ἔβαλε τὸ χέρι τοῦ σ' τὴν τσέπη κι' ἔβγαλε πέντε δεκάρες! Κάτω καὶ τ' ἀποῦλητα φύλλα, σὲ μιὰ στίβα μαζωμένα, κλαίγαν ἀπαρηγόρητα τὴ μοῖρα τους....

Ὁ Παῖτερ Ἡλίας φρενιασμένος ἦρθε ἀπ' τὸ τυπογραφεῖο στὸ σπῆτι μᾶς· φῶς φανερό ἦταν πῶς ὁ μακαρὸς ὁ τυπογράφος μᾶς γέλασε, μᾶς χαντάκωσε, ἀπ' ἄλλα φύλλα πληρωμένους· βέβαιον δὲν τοὺς ἐσύμπερνε νὰ πᾶν τὸ δικό μας μπροστὰ καὶ φρόντισαν μὲ ἀτιμίες νὰ τὸ ξεπαστρέψουν! Ἀκοῦς ἐκεῖ ὁ μούργος νὰ τοῦ πῇ πῶς καὶ θὰ κολλήσῃ ἀπὸ χονδρική πούληση... σ' τὰ μπακαλικά; Ἀχ! μωρὲ καὶ ποῦ θὰ τοῦ πᾶν! Νὰ μὴν τὸν πούνε κελόγερο ἂν δὲν τοῦ

ξεριζώσῃ καμμιὰ μέρα τὸ μουστάκι, τρίχα τρίχα!... Ἐγὼ ποῦ τσακίζομαι ὁ δύστυχος νὰ ἐτοιμάζω τὸ δεύτερο φύλλον, κούνησα τὸ κεφάλι μου, σὰν ἄκουσα τὰ κακὰ χαμπάρια, πέρνοντας τὴν πικρὴ ἀπόφαση πῶς δὲν ἦταν γραμμένο νὰ δειξῶ πῶς σοφὲς τίς δευτέρους σκέψεις μου!

Ἀλήθεια ὅστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴν πρώτη τύφλα μᾶς ἦρθε κι' ἄλλω πῶς τραπὴν σ' τὸ γυμνασίον. Μόλις πῆγαμε τὸ πρῶτ' ἐστὶν μάθημα μᾶς προσκάλεσε ὁ γυμνασιάρχης στὸ γραφεῖο, ὅπου περιμενε κι' ὁ πατέρας τοῦ Ἀριστοτέλη. Ὁ γυμνασιάρχης, λαμπρὸς ἀνὴρ ἀλλ' αὐστηρὸς, σὰν ἀρχαῖος Σπαρτιάτης, μᾶς ἔψαλε τὸν ἀναβαλλόμενον, λέγοντας πῶς ἂν τολμήσουμε νὰ βγάλουμε κι' ἄλλο φύλλον θὰ μᾶς διώξῃ ἀπὸ τὸ σχολεῖο, μ' ὅλη τὴ λύπη ποὺ θὰ νοιώσῃ γιὰ μὲνανε, ἐπιμελῇ ὡς τότε μαθητὴ καὶ φρόνιμο. Μὴν ἐρωτᾶτε τὰ χαλῖα μου! Βγήκ' ἀπὸ τὸ γραφεῖο κατὰκλινος ἀπ' τὴν ντροπὴ μου, μὲ μάτια γεμάτα δάκρυα, καὶ βλαστήμησα τὴν ὥρα καὶ τὴν στιγμή ποὺ μπλεχτήκα σ' τίς παληοδουλὲς τοῦ Ἡλία. Ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία μᾶς τὴν ἐσκόρπωσε ὁ πατέρας τοῦ Ἀριστοτέλη, ποὺ καθόλου δὲν ἐνθουσιάστηκε μὲ τὴν δόξα τοῦ γιου τοῦ! Καὶ βέβαιον δὲν τοῦ ἦταν εὐχάριστον νὰ βλέπῃ νὰ κάνουν φτερά πότε δεκάρια καὶ πότε εἰκοσιπεντάρια. (Ἀκολουθεῖ)